

Lepšími znalostami za bezpečné potraviny

Iniciatíva

BTSF

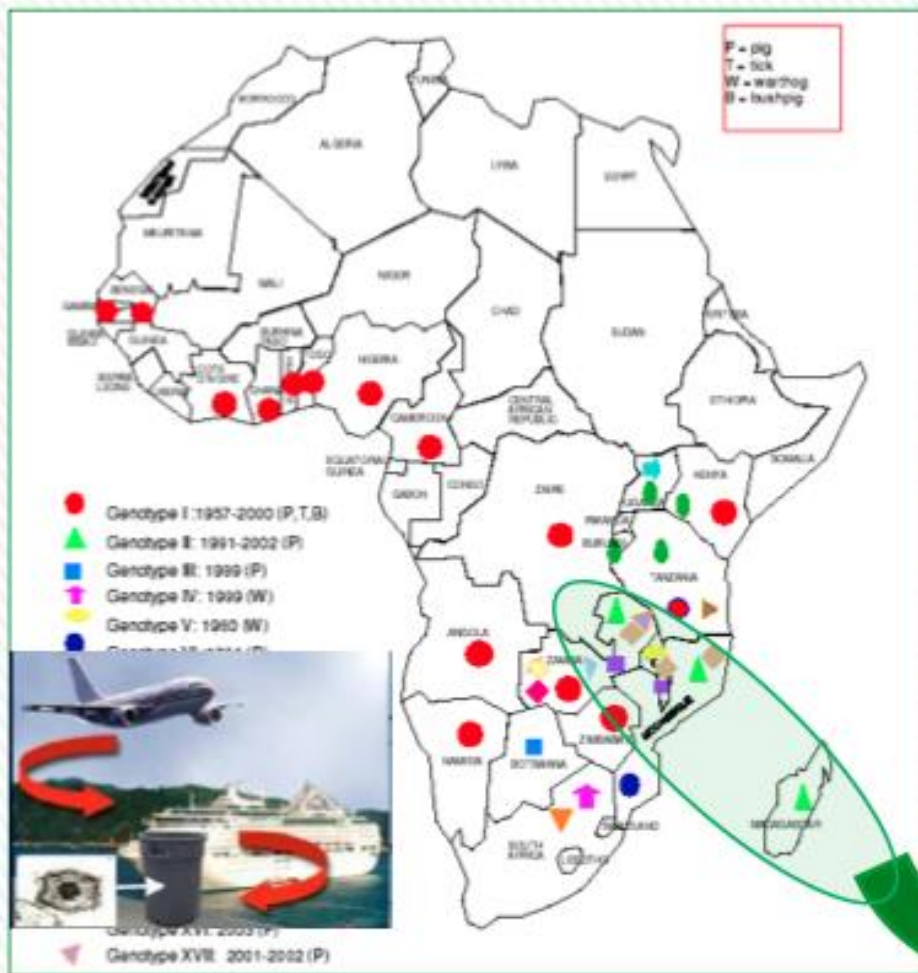
Táto prezentácia je dodaná v zmysle zmluvy s Výkonnou agentúrou pre spotrebiteľov, zdravie, poľnohospodárstvo a potraviny (<http://ec.europa.eu/chafea>). Obsah tejto prezentácie je výlučnou zodpovednosťou Opera S.u.r.l., Istituto Zooprofilattico Sperimentale Lombardia e Emilia Romagna a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Lotyšska a nijakým spôsobom nepredstavuje názory Výkonnej agentúry pre spotrebiteľov, zdravie, poľnohospodárstvo ani žiadneho iného orgánu EU. Výkonná agentúra pre spotrebiteľov, zdravie, poľnohospodárstvo a potraviny ani žiadny iný orgán EU nebude zodpovedať za žiadnych okolností za obsah prezentácií uvedených zmluvnými stranami.

AMO u Svine divej

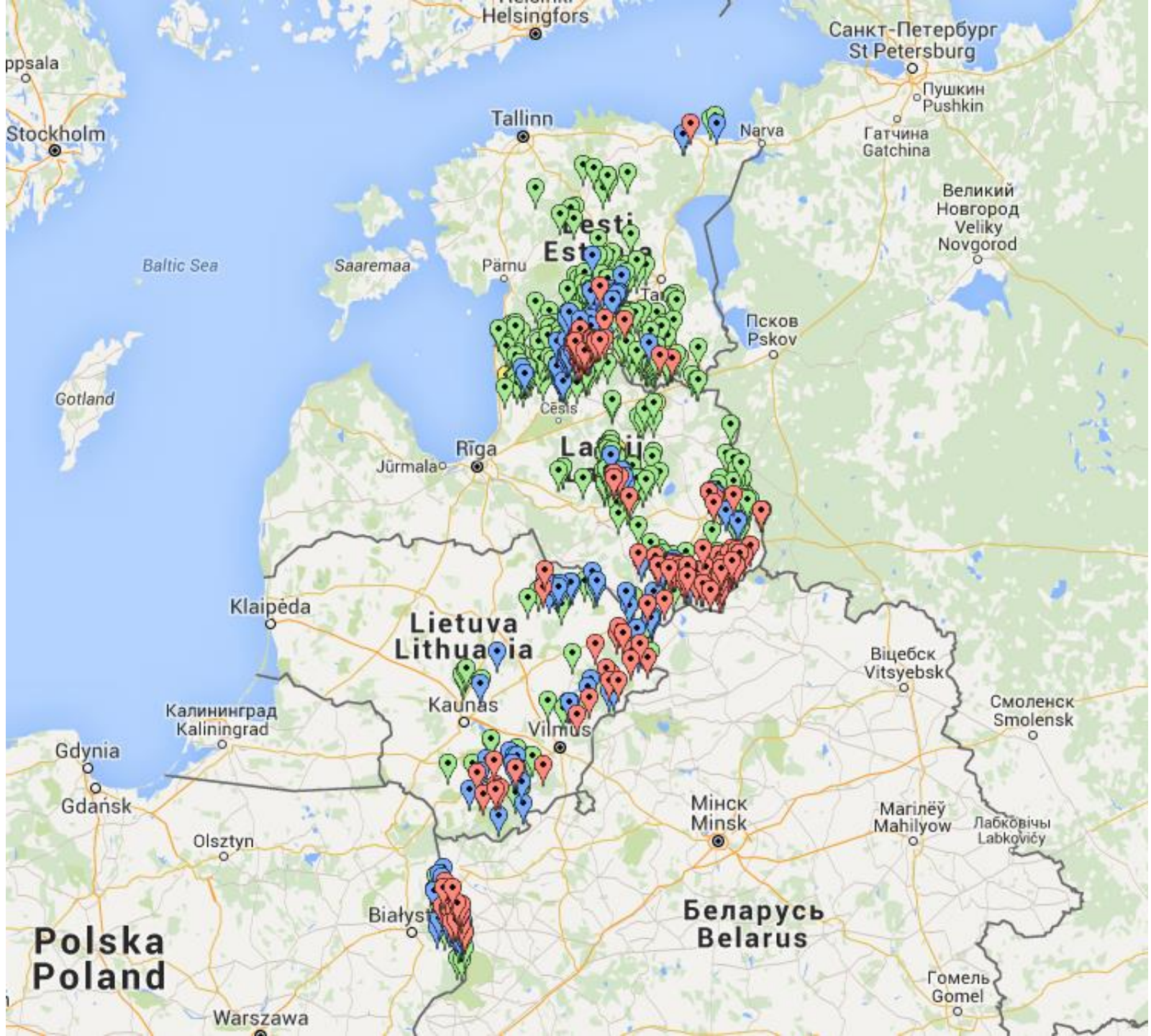
Tracing the origin

Georgia June 2007

Niekoľko faktov

Sviňa divá je skutočným epidemiologickým rezervoárom vírusu

Vírus sa u diviaka udrží nezávisle od infekcie u domácich prasiat a kliešťov

Infikované diviaky kontaminujú prostredie a tým zvyšujú pravdepodobnosť sekundárneho prepuknutia u domácich prasiat (nekomerčné a komerčné farmy)

Ako sa šíri vírus

Priamym kontaktom (nosom k nosu)

Kontaminovaným prostredím (infikovaný materiál)

Požieraním nakazených zdochlín diviaka

Prevalencia vírusu u infikovanej diviačej populácie: **1-4,5%**

Sero-prevalencia u lovených diviakov : **0,5-2%**

Inkubačná doba: **3-5 days**

Úmrtnosť **90-95%**

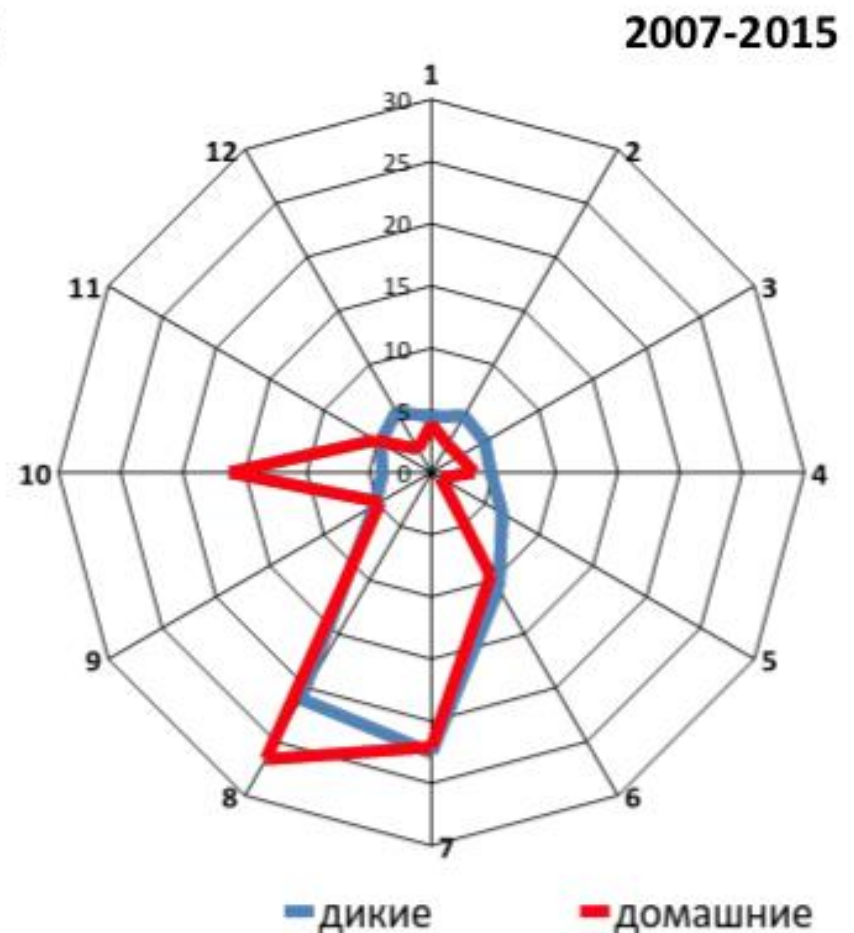
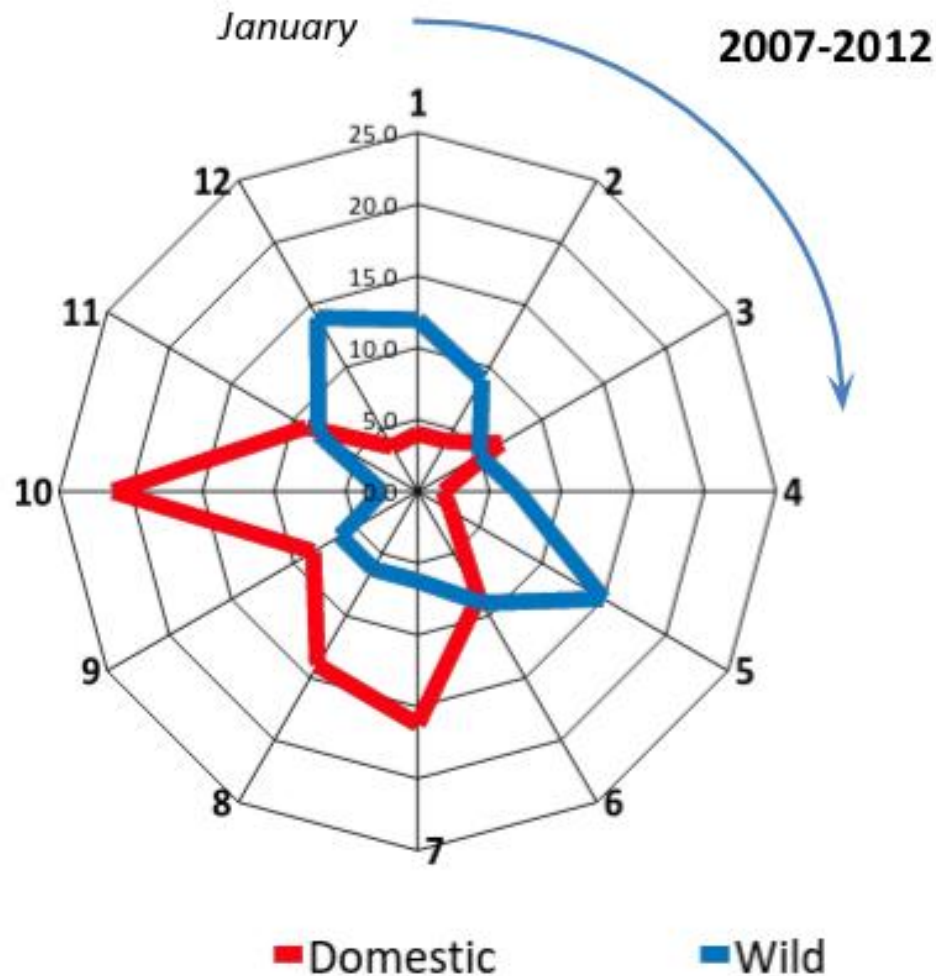
78% nakazených mŕtvych diviakov je napadnutých vírusom

50 km/rok je priemerná rýchlosť, ale vírus tiež pretrváva v starých infikovaných oblastiach

Vírus **sa šíri** s **geografickou kontinuitou diviačej populácie**, a nie kvôli migrácii diviakov

Monthly incidence of ASF in domestic pigs and wild boar

POČET PRÍPADOV AMO U DIVIAKOV V POĽSKU (2014-2016)

Vyššia prevalencia v lete: novonarodené kusy, červy
Nižšia prevalencia v zime: vírus prežíva v zdochlinách
Stúpajúca prevalencia: obdobie ruje

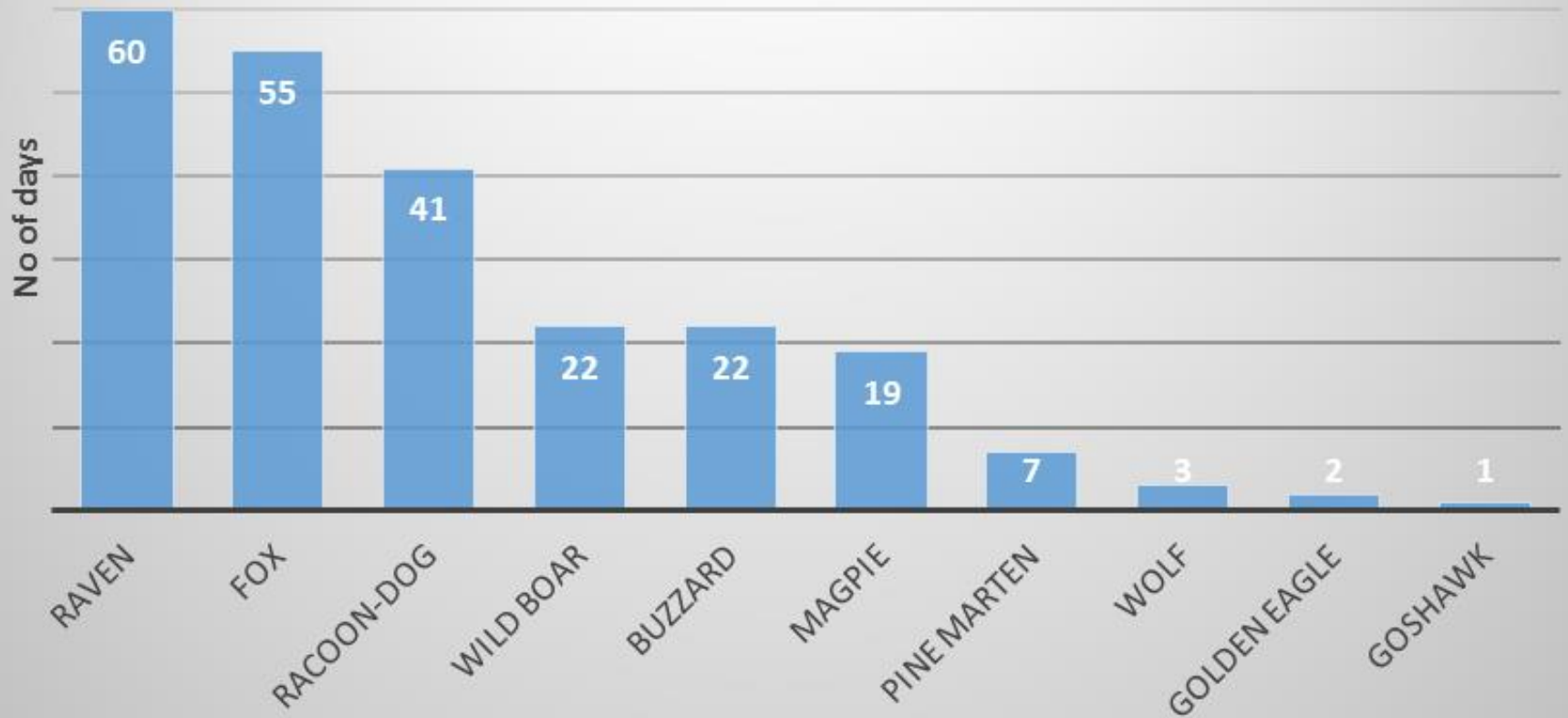

Priamo prenášaný vírus, ktorého prenos je komplikovaný infikovanými červami, hmyzom a zdochlinami

Consumers of wild boar remains

+ 19 bezkontaktných prístupov k diviakom

Úloha hmyzu a zdochlín nie kliešťov

Červy môžu byť kontaminované vírusom: zvýšený prenos
v lete

Vyhrabávanie hmyzu : veľká atrakcia pre diviaka,
zvýšená pravdepodobnosť priameho kontaktu s
infikovanou zdochlinou

Zdochliny: udržujú vírus v prostredí; priamy prenos na
náchylné zvieratá

Riziko šírenia po vniknutí vírusu

Oneskorená diagnóza

Rozmer a hustota diviačej populácie

Spojené lesy

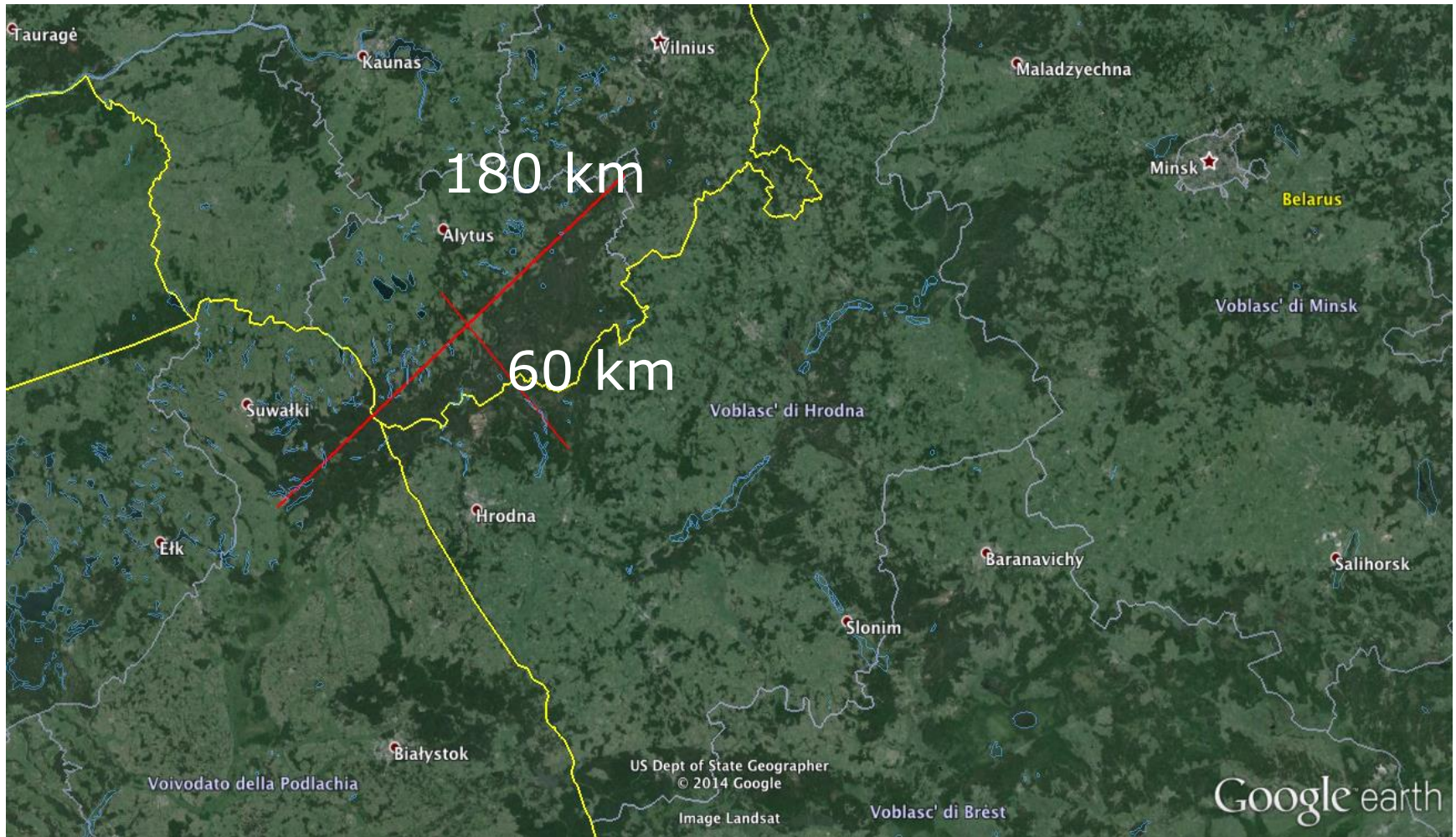
Nevhodné spôsoby lovu

Nedostatok bio- bezpečnostných opatrení
aplikovaných počas lovu

Infikované diviačie zdochliny sú dostupné zdravým
jedincom

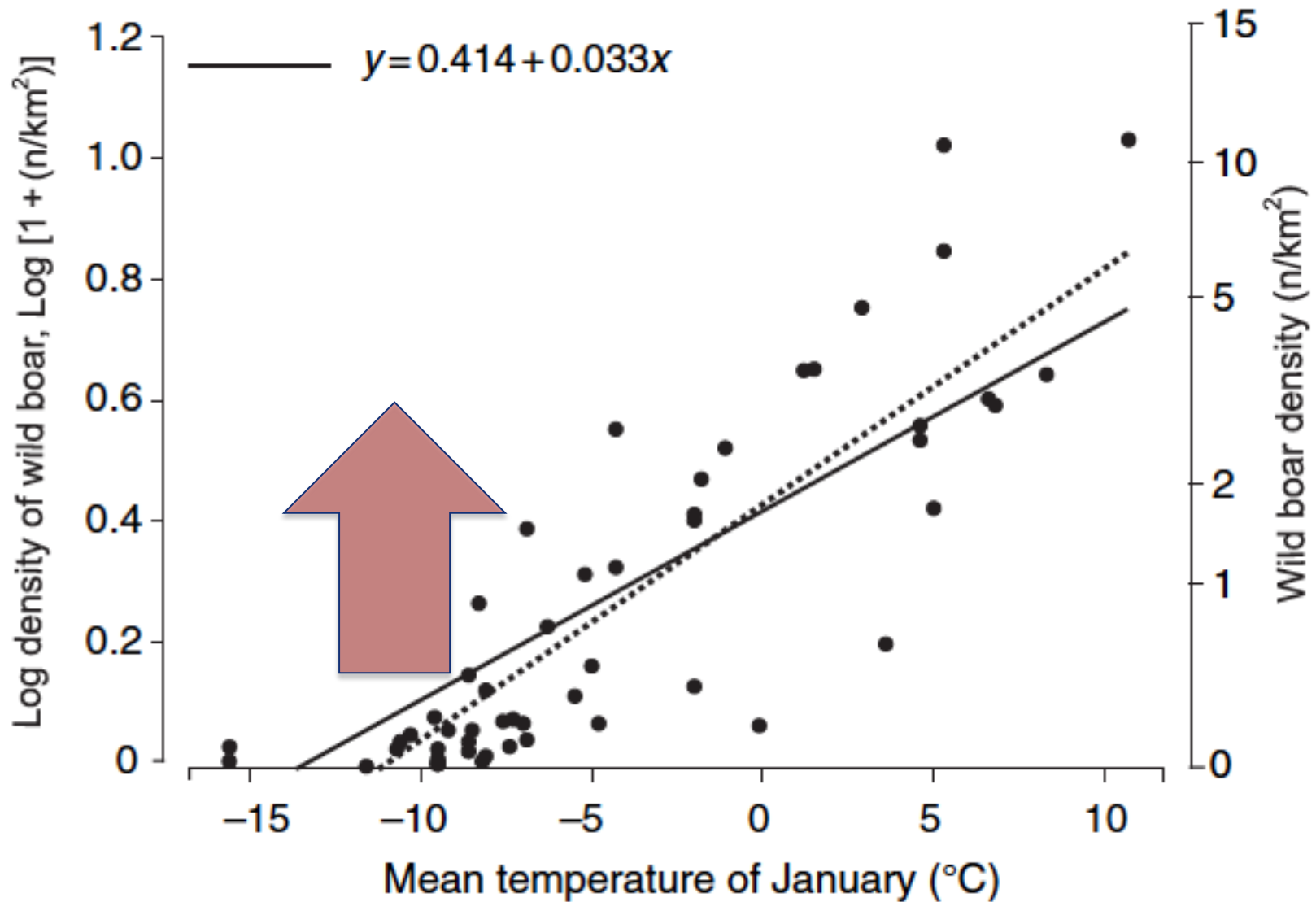
Pytliactvo

Geografická kontinuita

Zimné prikrmovanie zvyšuje hustotu

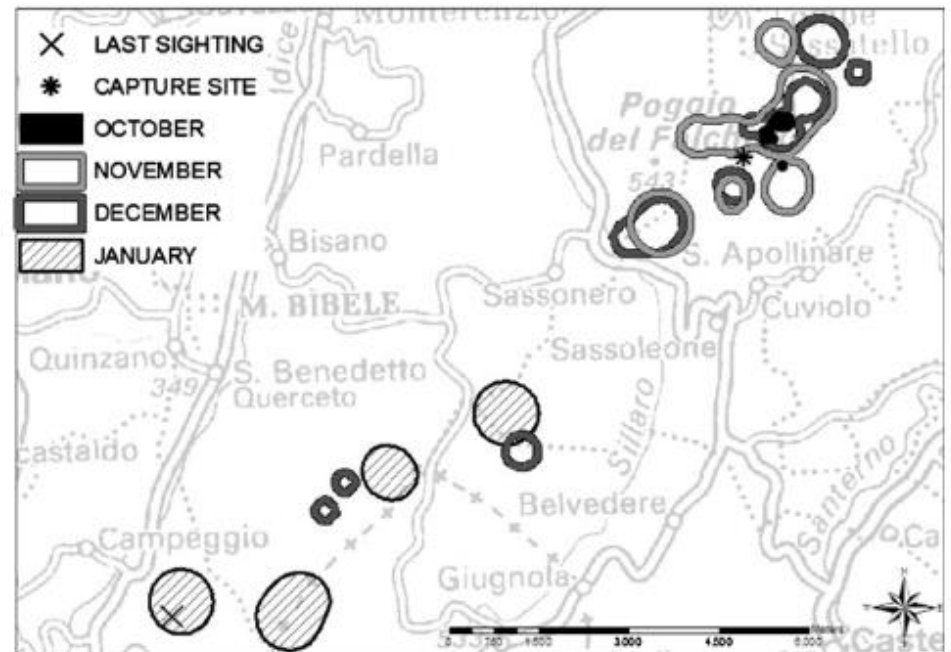

Lov a pohyb diviačej zveri

Náhon so psami: zvyšuje rozsah počas loveckej sezony

Season	100% MCP				95% kernel				50% kernel			
	Median	Q ₃ -Q ₁	Mean	SE	Median	Q ₃ -Q ₁	Mean	SE	Median	Q ₃ -Q ₁	Mean	SE
Pre-hunting	80	104	88	25	66	156	98	39	4	14	10	3
Hunting	428	1360	825	358	221	696	457	192	23	68	45	16
Post-hunting	195	544	358	151	189	488	284	99	20	88	45	20

Presun od domova počas loveckej sezony (do 15 km)

Eur J Wildl Res (2010) 56:307–318
DOI 10.1007/s10344-009-0314-z

ORIGINAL PAPER

Do intensive drive hunts affect wild boar (*Sus scrofa*) spatial behaviour in Italy? Some evidences and management implications

Laura Scillitani • Andrea Monaco • Silvano Toso

Náhon so psami – účinný spôsob zníženia hustoty populácie

Koľko je
diviakov?

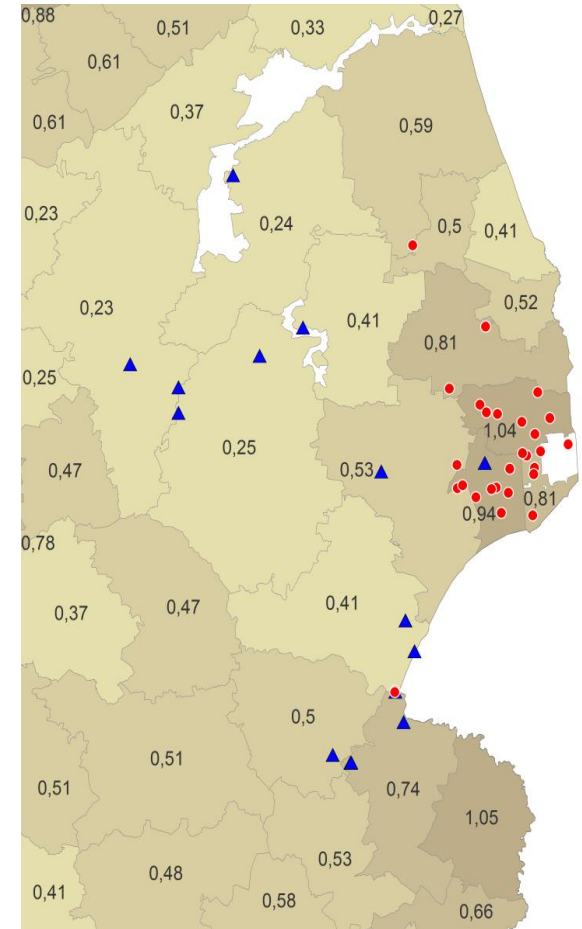
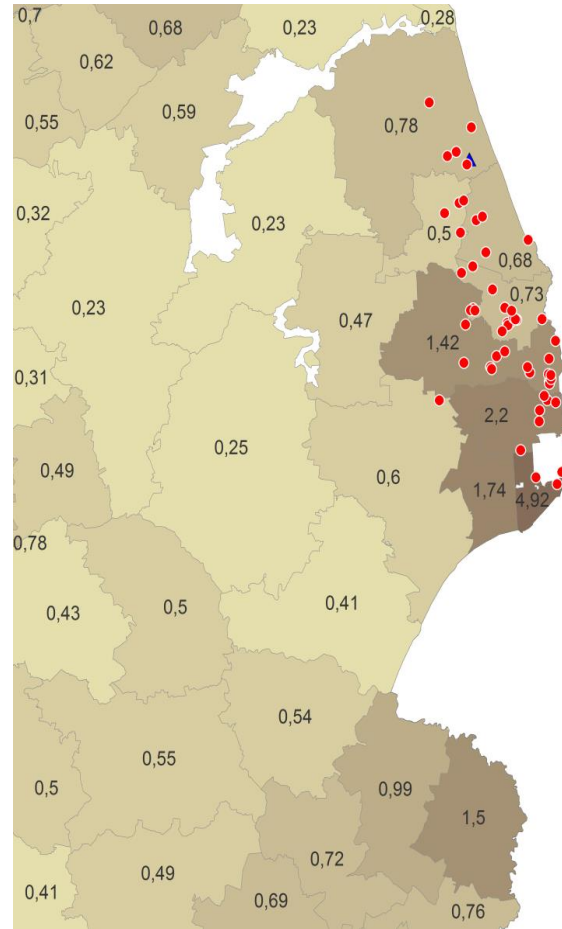
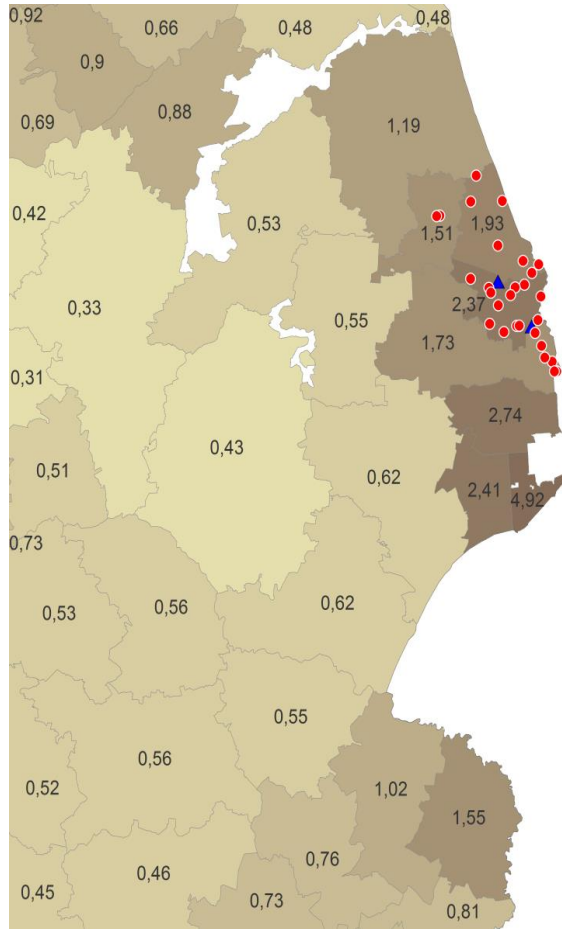

Rozšírenie závislé od hustoty

Počet NOVOINFIKOVANÝCH diviakov závisí od veľkosti diviačej populácie.

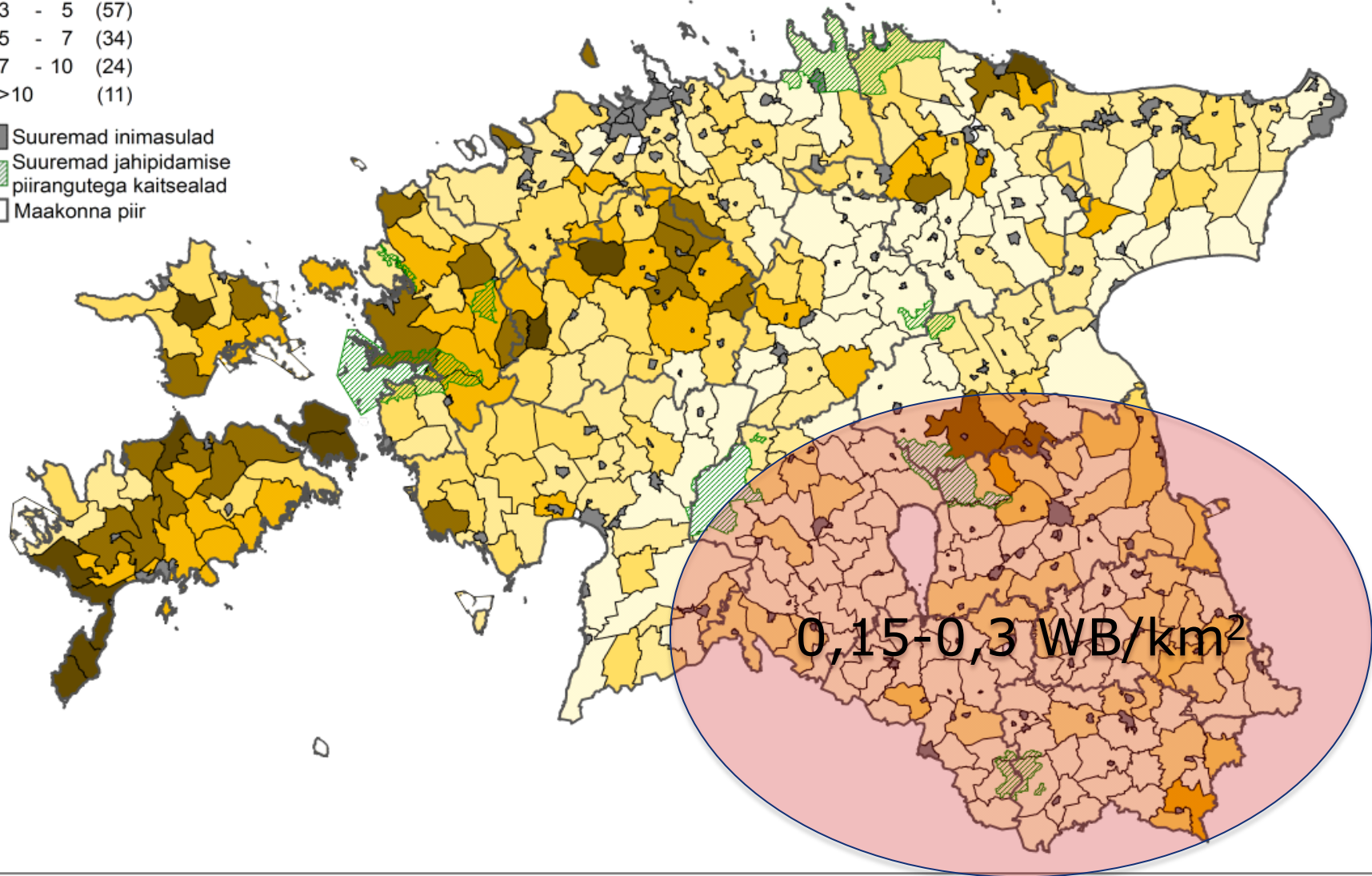
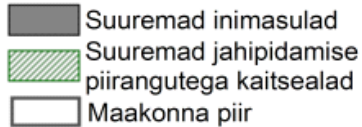
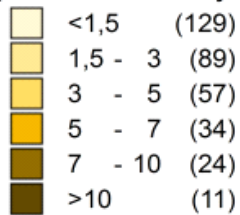
Trvanie epidémie závisí od veľkosti diviačej populácie.

Pol'sko: tendencia šírenia vrámci oblasti s hustotou diviakov > 1 jedinec/km²

2014 – 30 prípadov 2015 – 53 prípadov 2016 – 28 prípadov

Metssea asustustihedus jahipiirkonniti
(isendit 1000 ha jahimaa kohta)

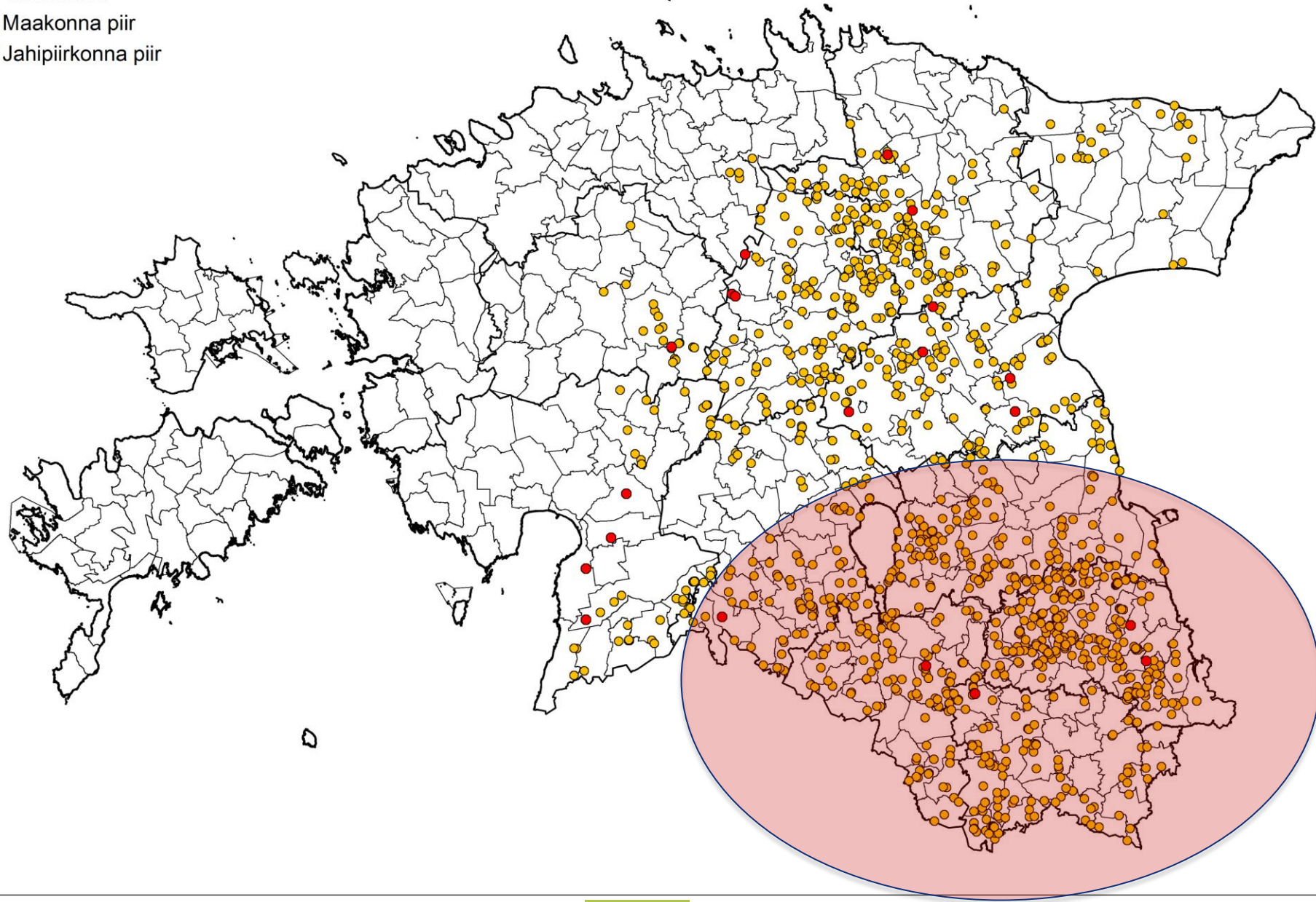
Hustota diviakov (jednotlivci na 10 km² loveckej plochy) v lovných revíroch podľa odhadu poľovníkov (sčítanie) na jar 2016.

SAK leiud metssigadel

- 11. - 17. juuni 2016
- Varasemad

- ▭ Maakonna piir
- ▭ Jahipiirkonna piir

Dokážeme definovať prahovú hustotu?

Prahová hustota je taká hustota diviakov, pri ktorej sa infikovaný diviak nestretne so žiadnym náchylným diviakom v čase, keď sa môže šíriť infekcia.

Trvanie infekčnosti

Hustota /dostupnosť náchylného hostiteľa .

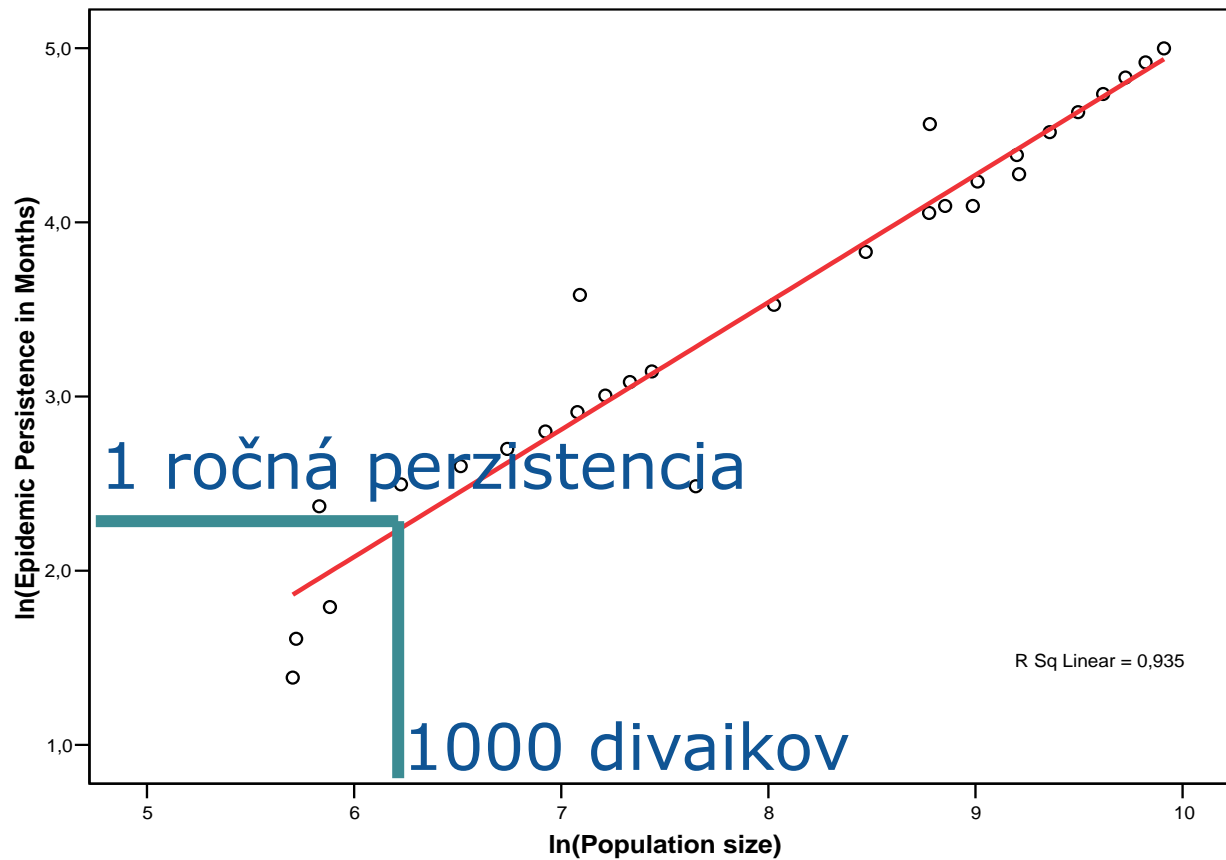
Ak sa zníži rozmer diviačej populácie na určitú hustotu, infekcia vymizne prostredníctvom mechanizmu závislosti od hustoty.

Žiadne diviaky = žiadna choroba

European
Commission

KLASICKÝ MOR OŠÍPANÝCH U DIVIAKOV

Zjavne rozšírenie nezávisí od hustoty

AMO u diviakov

Prenos závislý od hustoty počas leta – jesene (novonarodené a dospelé zvieratá)....červy ?

Prežívanie vírusu počas zimy s niekoľkými (alebo mnohými) **infikovanými zdochlinami** podľa miestnej ekologickej situácie.

Zmiešaný prenos: závislý od hustoty a frekvencie
=> **NEEXISTUJE PRAH**

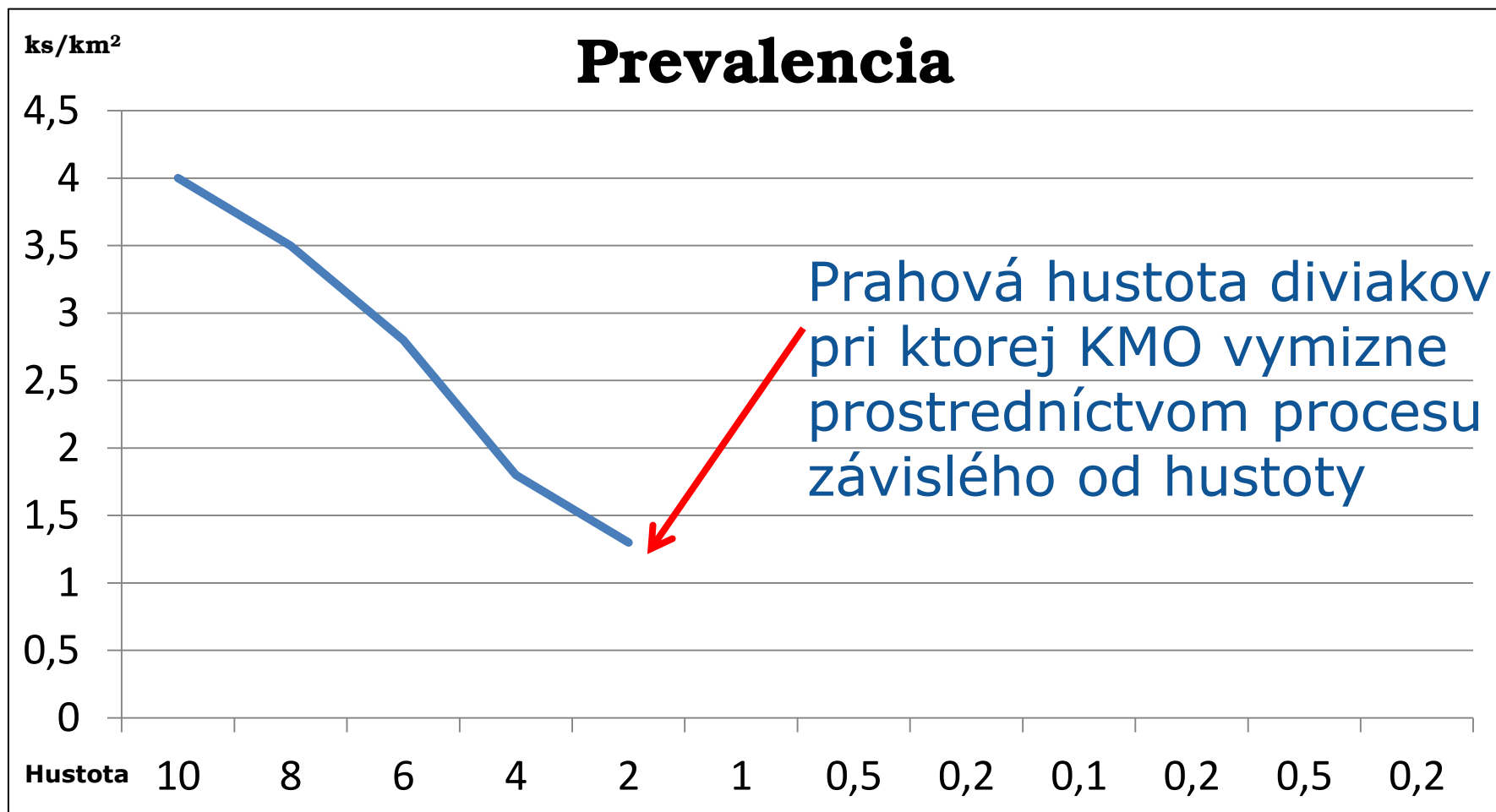
AMO u diviakov

Otázkou je:

Aká je hustota diviakov, ktorá zabraňuje kontaktu medzi náchylným diviakom a infikovanou zdochlinou?

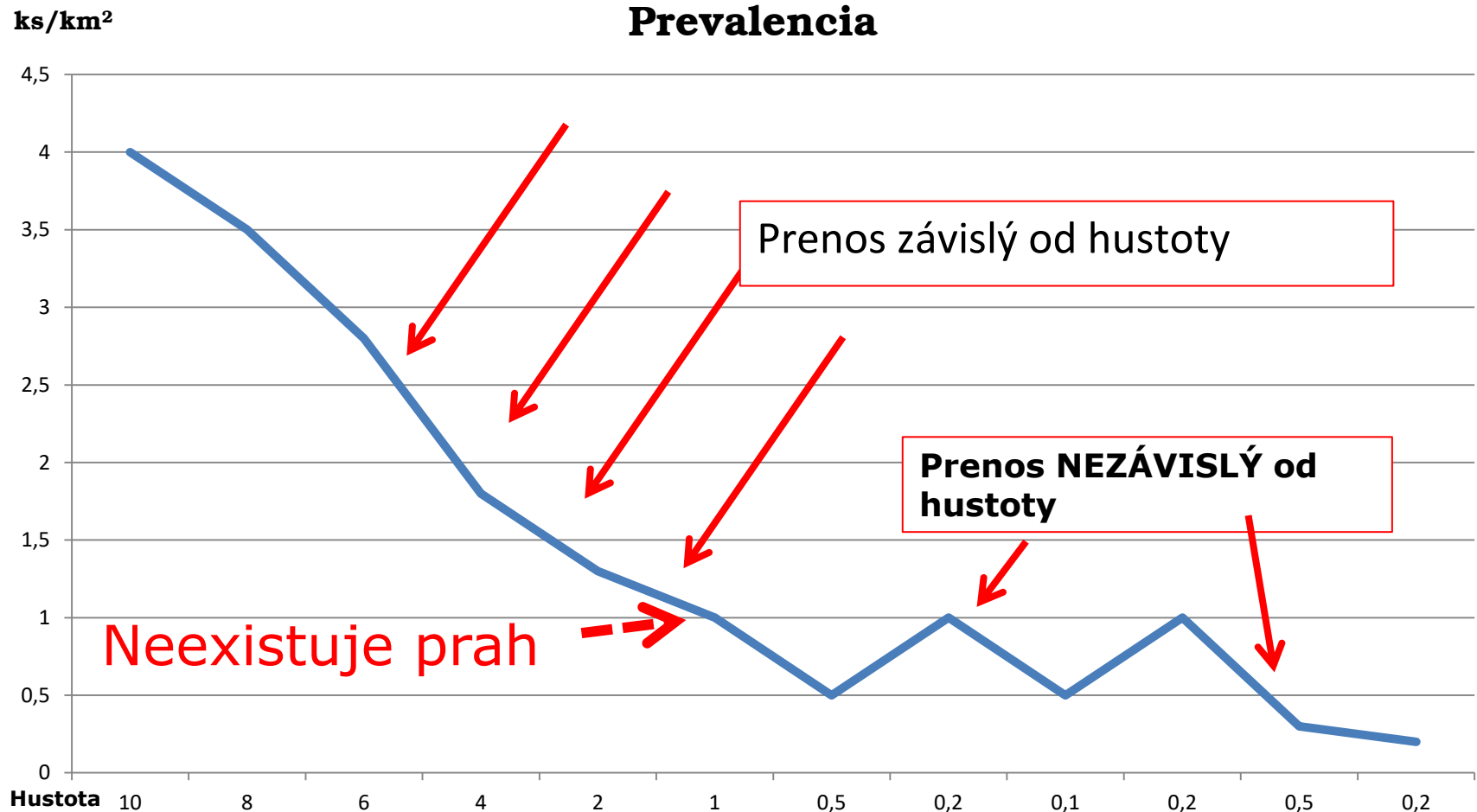
AMO vírus prežije zimu v infikovanej zdochline 3-4 mesiace a vírus sa neskôr na jar objaví znova u živých náchylných jedincov

KMO: choroba závislá od hustoty

AMO v skutočnosti nie je infekcia závislá od hustoty.
Posledné slovo ohľadom infekcie majú zdochliny.

Practicky

Eradikácia AMO u diviakov je **PRAVDEPODOBNOU ZÁLEŽITOSŤOU** nie stanoviteľnou

Pravdepodobnosť eradikácie sa zvyšuje, keď:

- 1. Stav populácie diviakov sa zníži** (čo najviac);
- 2. Zdochliny sa bezpečne zlikvidujú** (čo najviac);
- 3. Lov** prebieha pri zaistení **bio- bezpečnosti**

AMO: vírus a prostredie

Kedže infekcia nie je prenášaná výlučne mechanizmom závislým od hustoty, musíme sa sústrediť na

Redukciu kontaminácie prostredia vírusom

Problém potom nie je riešený výlučne mechanickou redukciou hustoty diviakov, ale redukciou vírusového zaťaženia prostredia

Aktívna skupina odborníkov na AMO v Baltickej a východoeurópskej oblasti podľa GF-TAD zastrešením

SGE ASF3: Moskva, Rusko, 15.-16. Marec 2016

Redukcia diviačej populácie prichádza do úvahy v kombinácii s ďalšími kontrolnými opatreniami v rámci stratégie manažmentu diviakov **s cieľom redukovať kontamináciu prostredia vírusom AMO**

EU stratégia (vid' EFSA, 2015)

- ◆ Redukovať populáciu diviakov prostredníctvom cieleného lovu dospelých samíc ; diviacia populácia bude redukovaná bez vedľajších účinkov depopulácie (rozptýlenie diviakov na veľké vzdialenosti)
- ◆ Zistenie najmenej - 50% infikovaných zdochlín a ich bezpečné odstránenie
- ◆ Zákaz zimného umelého prikrmovania

Stratégia aplikovaná – najmenej - 100 km pred zisteným prípadom

Toto je strednodobá stratégia, ktorá akceptuje prítomnosť vírusu niekoľko rokov .

European
Commission

Ďakujeme za pozornost'

Otázky, poznámky?

B T S F

Táto prezentácia je dodaná v zmysle zmluvy s Výkonnou agentúrou pre spotrebiteľov, zdravie, poľnohospodárstvo a potraviny (<http://ec.europa.eu/chafea>). Obsah tejto prezentácie je výlučnou zodpovednosťou Opera S.u.r.l., Istituto Zooprofilattico Sperimentale Lombardia e Emilia Romagna a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Lotyšska a nijakým spôsobom nepredstavuje názory Výkonnej agentúry pre spotrebiteľov, zdravie, poľnohospodárstvo ani žiadneho iného orgánu EU. Výkonná agentúra pre spotrebiteľov, zdravie, poľnohospodárstvo a potraviny ani žiadny iný orgán EU nebude zodpovedať za žiadnych okolností za obsah prezentácií uvedený zmluvnými stranami.

Opera S.u.r.l.

Viale Parioli 96 - 00197 Roma - Italy
Tel +39 06 96042652 / +39 06 8080111
Fax +39 06 89280678
info@opera-italy.it; www.btsftraining.com;
www.opera-italy.it

Better Training for Safer Food BTSF

• *Európska komisia
Výkonná agentúra pre spotrebiteľov, zdravie
DRB A3/042
L-2920 Luxembourg*